

บทที่ 1

บทนำ

ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติเป็นหน่วยงานหนึ่งของสภากาชาดไทย จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการโลหิตซึ่งเป็นงานระดับชาติ โดยถือหลักปฏิบัติว่าจะรับบริจาคโลหิตจากผู้มีจิตศรัทธา เพื่อนำไปช่วยชีวิตผู้ป่วยที่ต้องการใช้โลหิตในโรงพยาบาลต่าง ๆ โดยไม่คิดมูลค่า นอกจากนี้ยังทำหน้าที่แยกส่วนประกอบของโลหิตและพลาสมาออกเป็นส่วนสำคัญต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้รักษาโรคที่เกี่ยวกับการเสียส่วนหนึ่งส่วนใดของโลหิตหรือพลาสมา แปรรูปโลหิตเหลือใช้ ทำแห้งสำหรับเก็บและนำไปรักษาโรคทางชนิด ทำการวิจัยค้นคว้าทางโลหิตวิทยา และเพื่อให้งานบริการโลหิตสามารถขยายไปในส่วนภูมิภาค ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ ได้ช่วยสนับสนุนและให้คำแนะนำเหล่ากาชาดจังหวัดต่าง ๆ ให้พิจารณาเปิดสาขาบริการโลหิตขึ้นในเหล่ากาชาด โดยอาศัยความร่วมมือจากกระทรวงมหาดไทย สาขาบริการโลหิตจะทำหน้าที่เช่นเดียวกับศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ ในการจัดหาโลหิตให้เพียงพอแก่ความต้องการของคนไข้ภายในจังหวัดนั้น ๆ ถ้ามีโลหิตเหลือก็จะจัดส่งให้จังหวัดใกล้เคียงซึ่งมีโลหิตไม่เพียงพอหรือส่งมาที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ ปัจจุบันศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติมีสาขาทั้งหมด 133 แห่ง เป็นสาขาในกรุงเทพมหานคร 6 แห่ง นอกนั้นเป็นสาขาในต่างจังหวัด*

ความเป็นมาของปัญหา

จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ พบว่า ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ ยังขาดการบันทึกและรวบรวมข้อมูลต้นทุนให้ครบถ้วน เพื่อใช้คำนวณต้นทุนผลิตต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์ ปัญหาที่กล่าวมานี้เป็นผลให้ฝ่ายบริหารขาดข้อมูลสำคัญในการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจ

ดังนั้นวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงจัดทำขึ้นเพื่อให้ข้อมูลที่ขาดอยู่ ซึ่งอาจเป็นประโยชน์กับผู้บริหารของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติและบุคคลภายนอกที่สนใจ โดยแบ่งเป็น 6 บทดังนี้

*ดูเพิ่มเติมที่ภาคผนวก ก.

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์และขอบเขตของวิทยานิพนธ์ ตลอดจนสมมุติฐานที่ใช้เป็นหลักในการศึกษา

บทที่ 2 กล่าวถึง ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริการโลหิต ห้างประวัติการบริการโลหิต ของโลกและประวัติการบริการโลหิตในประเทศไทย ตลอดจนความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติสภากาชาดไทย

บทที่ 3 กล่าวถึงขั้นตอนการรับบริจาคโลหิต การผลิตโลหิต ส่วนประกอบของโลหิต และผลิตภัณฑ์จากโลหิต

บทที่ 4 กล่าวถึงการรวบรวมข้อมูลต้นทุนของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ โดยรวบรวม ต้นทุนเป็นรายแผนก บันทึบต้นทุนระหว่างแผนกและการคำนวณหาต้นทุนต่อหน่วยของผลิตภัณฑ์

บทที่ 5 กล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ในบทที่ 4

บทที่ 6 การสรุปผลและข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาขบวนการรับบริจาคโลหิต การผลิตโลหิต ส่วนประกอบของโลหิต และผลิตภัณฑ์จากโลหิต
2. เพื่อศึกษาต้นทุนของการผลิตโลหิต ส่วนประกอบของโลหิต และผลิตภัณฑ์จากโลหิต
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย

ขอบเขตของการศึกษา

1. จะศึกษาข้อมูลต้นทุนเฉพาะขบวนการรับบริจาคโลหิต การผลิตโลหิต ส่วนประกอบของโลหิต และผลิตภัณฑ์จากโลหิต ที่เกิดขึ้นที่ศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติและหน่วยเคลื่อนที่ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ เท่านั้น จะไม่รวมถึงการรับบริจาคโลหิตโดยสาขาของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ หรือโดยโรงพยาบาลอื่น ๆ
2. จะศึกษาข้อมูลต้นทุนของการผลิตโลหิต ส่วนประกอบของโลหิต และผลิตภัณฑ์จากโลหิตเท่านั้น จะไม่รวมงานด้านอื่นของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ
3. ช่วงเวลาที่ทำการศึกษาคือ ปีงบประมาณ 2528 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2527 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2528 และปีงบประมาณ 2529 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2528 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2529

สมมุติฐาน

1. ต้นทุนผลิตส่วนใหญ่คือมากกว่า 60% เป็นต้นทุนคงที่
2. ต้นทุนการผลิตน้ำยาแอนตี้ซีรัมสูงกว่าราคาขายน้ำยาแอนตี้ซีรัม
3. จำนวนการผลิตน้ำยาแอนตี้ซีรัมในปัจจุบันต่ำกว่าจุดคุ้มทุน

แนวทางการศึกษา

การศึกษาต้นทุนของการผลิตโลหิต ส่วนประกอบของโลหิต และผลิตภัณฑ์จากโลหิต ของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย จะใช้แนวความคิดพื้นฐานทางบัญชีต้นทุนซึ่งได้แก่ การจำแนกประเภทต้นทุน การประยุกต์ทฤษฎีการบันส่วนต้นทุน เพื่อช่วยในการบันส่วนต้นทุนให้แก่ผลิตภัณฑ์ได้ใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด

วิธีการศึกษา

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้จากการสังเกตการปฏิบัติงาน ณ ที่ทำการศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย การสัมภาษณ์และสอบถามจากบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติการโดยตรง รวมทั้งผู้ทรงคุณวุฒิในค้ำนี้
2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้จากการค้นคว้าและรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลต้นทุน ตลอดจนสถิติต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเอกสารและบทความจากแหล่งอื่น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อรวบรวมข้อมูลขบวนการรับบริจาคโลหิต การผลิตโลหิต ส่วนประกอบของโลหิต และผลิตภัณฑ์จากโลหิต สำหรับผู้สนใจทั่วไป และเป็นการเผยแพร่ผลงานของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย
2. การศึกษาข้อมูลต้นทุนการผลิตโลหิต ส่วนประกอบของโลหิต และผลิตภัณฑ์จากโลหิต จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารงานของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย นำไปใช้ในการวางแผนดำเนินการ การควบคุม และการตัดสินใจ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของศูนย์บริการโลหิตแห่งชาติ สภากาชาดไทย